

YAZILIM VE DONANIM 2.3

S a y f a N o : 1

Bölüm Başlıkları

1. Tarayıcıdan Bağımsız Tasarım
2. İşletim Sisteminden Bağımsız Tasarım
3. Kullanıcı Bilgisayarlarının Yeteneklerini Dikkate Alan Tasarım
4. Kullanıcının İnternet Bağlantısı Hızını Dikkate Alan Tasarım
5. Ortak Ekran Çözünürlüğünü Dikkate Alan Tasarım

Tasarımcılar İstediklerini Yapmakta Özgür

Tasarımcılar internet kullanıcılarının bilgiye ulaşması sürecinde ihtiyaçlarını göz önüne almanın yanı sıra onları kısıtlayacak her türlü yazılım, donanım ve internet bağlantı hızından kaynaklı sorunu da dikkate almalıdır. Günümüzde sıradan bir internet kullanıcısının aynı anda iki internet tarayıcısını tercih ettiği görülmektedir. Kullanıcıların %90'dan fazlasının ekranlarında 800x600, 1024x768 ya da 1280x1024 piksel çözünürlüklerinden birini kullanmakta olduğu bilinmektedir. Bunun yanı sıra birçok kullanıcı işyerlerinde yüksek hızda internet bağlantısı kullanırken, aynı kullanıcılar kendi evlerinden nispeten düşük hızda bağlanmaktadır.

Tüm kullanıcılara uygun bir tasarım oluşturabilmek, çoğunlukla zaman, para ve kaynak kısıtlamalarından dolayı mümkün olamamaktadır. Bu nedenle, birincil ve ikincil hedef kullanıcı kitlesi tarafından kullanılacak donanım ve yazılım gereklilikleri tanımlanmalı ve internet sitesi buna uygun olarak en yüksek seviyede hizmet verilebilecek şekilde tasarlanmalıdır.

Bölüm Başlıkları

1. Tarayıcıdan Bağımsız Tasarım

2. İşletim Sisteminden Bağımsız Tasarım

3. Kullanıcı Bilgisayarlarının Yeteneklerini Dikkate Alan Tasarım

4. Kullanıcının İnternet Bağlantısı Hızını Dikkate Alan Tasarım

5. Ortak Ekran Çözünürlüğünü Dikkate Alan Tasarım

Tarayıcıdan (Browser) Bağımsız Tasarım

Kural: Tasarımcılar, bütün kullanıcıların aynı tip tarayıcıyı kullanacağı düşüncesi ile yola çıkmamalıdır.

Açıklama: Kullanıcı profilleri göz önüne alınarak farklı tip tarayıcıları tercih eden kullanıcıların olma ihtimali düşünülmelidir. İnternet sitesinin farklı tip (Firefox, Opera, İnternet Explorer, vb.) tarayıcılar ve farklı versiyon tarayıcılar (IE 6.0, 7.0...) da aynı şekilde görüntülenmesi sağlanmalıdır.

Örnek Sayfa:

Olumsuz Örnek: Şekilde görüldüğü üzere, bu site kullanıcıların IE 7.0 kullandığı varsayılarak tasarlanmıştır. Farklı tip ve versiyon tarayıcı kullanan kullanıcılar göz ardı edilmektedir. İnternet siteleri tüm modern tarayıcılarda ve bunların farklı versiyonlarında aynı şekilde görüntülenmelidir.

Bölüm Başlıkları

1. Tarayıcıdan Bağımsız Tasarım

2. İşletim Sisteminden Bağımsız Tasarım

3. Kullanıcı Bilgisayarlarının Yeteneklerini Dikkate Alan Tasarım

4. Kullanıcının İnternet Bağlantısı Hızını Dikkate Alan Tasarım

5. Ortak Ekran Çözünürlüğünü Dikkate Alan Tasarım

İşletim Sisteminden Bağımsız Tasarım

Kural: Tasarlanacak internet sitesinin güncel ve sürekli kullanılan işletim sistemleriyle uyumlu bir şekilde çalışması sağlanmalıdır.

Açıklama: Tasarımcılar, kullanıcıların tümünün ihtiyaçlarına yönelik tasarımlar ortaya koymaya çalışmalıdır. Sadece belirli bir işletim sistemini kullanan kullanıcıların çalıştırabileceği türden uygulamalara yer vermek evrensel hizmet kurallarına aykırıdır. Farklı tip işletim sistemi kullanıcılarını dışlayan tasarımlardan kaçınılmalıdır. Tasarımcılar tüm işletim sistemlerine yönelik kullanıcı profilini ortaya koyabilmeli ve böylece kullanıcıların beklentilerini mümkün olduğunca karşılamaya çalışmalıdır.

Bölüm Başlıkları

1. Tarayıcıdan Bağımsız Tasarım
2. İşletim Sisteminden Bağımsız Tasarım
3. Kullanıcı Bilgisayarlarının Yeteneklerini Dikkate Alan Tasarım
4. Kullanıcının İnternet Bağlantısı Hızını Dikkate Alan Tasarım
5. Ortak Ekran Çözünürlüğünü Dikkate Alan Tasarım

Kullanıcı Bilgisayarlarının Yeteneklerini Dikkate Alan Tasarım

Kural: Tasarımcılar genellikle yüksek yetenekleri olan bilgisayarlar (PDA, cep telefonu, cep bilgisayarı) kullandıkları için sıradan cihazların yeteneklerine uygun tasarım yapmayı gözden kaçırabilmektedirler. Tasarımların, daha basit özellikli bilgisayarlarda da çalışması konusunda dikkatli olunmalıdır.

Açıklama: Genel olarak kullanıcılar düşük hafızalı ve düşük ekran yeteneklerine sahip bilgisayarlar kullanırlar. Ayrıca bilgisayarların kendilerini ya da kapasitelerini artırmakta gecikebilirler. Kullanıcıların bilgisayarlarında bazı yazılımları çalıştırmak için gerekli ek yazılımlar da kurulu olmayabilir.

Bu koşullar göz önüne alınmadan yapılan tasarımlarda, kritik uygulamalar tüm kullanıcıların bilgisayarlarında da çalışmayabilir. Tasarımcılar internet sayfalarını farklı yeteneklere sahip bilgisayarlarda ve özgün ortamlarda test etmelidir.

Örnek Sayfa:

Genel olarak kullanıcılar düşük hafızalı ve düşük ekran yeteneklerine sahip bilgisayarları kullanırlar. Tasarımcılar genellikle yüksek yetenekleri olan bilgisayarlar kullandıkları için sıradan bilgisayarların yeteneklerine uygun tasarım yapmayı gözden kaçırabilmektedirler.

Olumsuz Örnek: Örnek sitede görüldüğü gibi tasarımcının kullandığı videonun yüksek çözünürlük gerektirmesi kullanıcıların sahip oldukları bilgisayarın yeteneklerinin dikkate alınmadığını göstermektedir. Kullanıcıların bilgisayarları bu tür özellikleri

YAZILIM VE DONANIM 2.3

S a y f a N o : 5

Bölüm Başlıkları

1. Tarayıcıdan Bağımsız Tasarım
2. İşletim Sisteminden Bağımsız Tasarım
3. Kullanıcı Bilgisayarlarının Yeteneklerini Dikkate Alan Tasarım
4. Kullanıcının İnternet Bağlantısı Hızını Dikkate Alan Tasarım
5. Ortak Ekran Çözünürlüğünü Dikkate Alan Tasarım

Kullanıcının İnternet Bağlantısı Hızını Dikkate Alan Tasarım

Kural: İnternet sitesi tasarlanırken kullanıcıların genelinin internet bağlantı hızı dikkate alınmalıdır.

Açıklama: Ülkemizde İnternet bağlantı hızı, kamu kurumları içerisinde henüz belirli bir standarda oturtulamamıştır. Kurumların yüksek hızda İnternet bağlantısı olsa bile kullanıcıların evlerinde kullandıkları internet bağlantı hızı genellikle yavaştır. Ancak bağlantı hızı, yapılan yatırımlar ve çalışmalardan dolayı sürekli değişmektedir. Tasarımcıların bu farklılıkları göz önüne alarak kullanıcıların siteyi açma süresini ve gezinme performansını azaltacak tasarımlardan kaçınmaları gerekmektedir.

Örneğin gereksiz animasyonlar ya da video dosyaları site açılır açılmaz yüklenmemelidir. Bunun yerine seçim kullanıcıya bırakılmalı, eğer hızlı bağlantı imkanı varsa ya da sayfanın tam halini görmek için beklemek istiyorsa bu tür uygulamaları kullanabilmelidir. Kullanıcılara internet hızına göre farklı bağlantı seçenekleri sunulması gerekmektedir.

Hızlı Bağlantılar

ADSL bağlantılara uygun olan film görüntüleri, animasyonlar ve müzik gibi geniş seçeneklere sahip Web Sitesi

Yavaş Bağlantılar

Çevirmeli bağlantılara uygun olan film görüntüleri ve müzik içermeyen detaylı bilgi ve imajlara sahip Web Sitesi

Videolu Versiyonu başlat

Videosuz Versiyonu başlat

Olumlu Örnek: Bağlantı hızı farklı olan kullanıcıların ihtiyaçlarının göz önüne alınması internet sitesinin kullanılabilirliği açısından önem

YAZILIM VE DONANIM 2.3

S a y f a N o : 6

Bölüm Başlıkları

1. Tarayıcıdan Bağımsız Tasarım
2. İşletim Sisteminden Bağımsız Tasarım
3. Kullanıcı Bilgisayarlarının Yeteneklerini Dikkate Alan Tasarım
4. Kullanıcının İnternet Bağlantısı Hızını Dikkate Alan Tasarım
5. Ortak Ekran Çözünürlüğünü Dikkate Alan Tasarım

Ortak Ekran Çözünürlüğünü Dikkate Alan Tasarım

Kural: Tasarımcılar, ekran çözünürlüğünün en fazla 1024x768 piksel olacağı ara yüzler tasarlamalıdır.

Açıklama: Tasarımcılar, genel kullanıcı kitlesinin ihtiyaçlarına uyum sağlamaya çalışmalıdır. Günümüzde kullanıcıları büyük bir çoğunluğu 1024x768 ekran çözünürlüğüne uyum sağladığı için tasarımcıların geliştirecekleri ortamlarda bunu dikkate alması gerekmektedir. İnternet sitesinin ara yüzü için gerekli bütün testlerin bu çözünürlükte yapıldığından emin olunmalıdır.